

Powstanie Wielkopolskie

<https://pw.ipn.gov.pl/pwi/form/r45377060213,DOLATA-Jan.html>
18.04.2024, 12:52

DOLATA Jan

Osoba

DOLATA Jan

Urodzony

1899

Zmarł

1963

Opis

powstaniec wielkopolski. Ur. się 27 października 1899 roku w Markowicach w byłym powiecie średzkim, w obecnej gminie Kleszczewo. Był synem robotnika Józefa i matki Katarzyny z domu Zielińska. Od szóstego roku życia uczęszczał do szkoły podstawowej w Sokolnikach. W 1914 r. rozpoczął naukę we Wrześni, praktykując w Fabryce Narzędzi Rolniczych Jaworskiego. Zdobył zawód ślusarza. W 1916 r. został przymusowo powołany do armii pruskiej. Brał udział w I wojnie światowej w walkach na froncie wschodnim i zachodnim.

27 grudnia 1918 r., jako jeden z pierwszych ochotników, wstąpił w szeregi Powstańców Wielkopolskich, do 1. Kompanii Wrzesińskiej

dowodzonej przez płk. Nowaka. Brał czynny udział w walkach na odcinku Września-Witkowo, pod Zdziechową, Żninem, Szubinem, Rynarzewem. Następnie został przydzielony do 2. pułku strzelców wielkopolskich (późniejszy 56. Pp Wielkopolskiej) i wraz z nim, we wrześniu 1919 roku, wyruszył na front litewsko-białoruski. Jako weteran, za udział w Powstaniu Wielkopolskim został odznaczony w 1958 r. Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym (Uchwała RP nr: 2.26-0.51 z dnia 1958-02-26). W okresie międzywojennym w 1921 r. powrócił do cywila.

W poszukiwaniu pracy wyjechał do Francji, gdzie w latach 1922-1928 pracował w kopalni węgla. Zachorował na pylicę, z tego powodu zaprzestał pracy w kopalni i wrócił do Polski. Od 1928 do 1933 r. był pracownikiem Kolei Państwowych w rejonie Wrześni, odcinek Drogowy nr II. W latach 1933-1940 wyjechał na Polesie do Kosowa Poleskiego, gdzie zatrudnił się w zakładzie Wodno-Melioracyjnym. 10 lutego 1940 r. znalazł się w niewoli rosyjskiej. Został wywieziony do północnej Rosji, obwód Archangielski rejon Chołmogorski, (gdzie od 1922 r. znajdował się tam ośrodek przymusowej pracy- łagier). Jako górnik- jeniec, ciężko pracował tam w kamieniołomach. Stan jego zdrowia bardzo się pogorszył. W 1943 r. na terenie Związku Radzieckiego na mocy umowy wojskowej została utworzona I Polska Dywizja Piechoty im. Tadeusza Kościuszki. Była to dla Jana Dolaty i jego synów: Zenona i Szczepana jedyna szansa do wydostania się z łagrów. Niestety obaj synowie łagru nie przeżyli. Jan Dolata zachorował na tyfus plamisty.

W 1947 r. wrócił do Polski i zamieszkał w Janowcu Wielkopolskim. Tam podjął pracę w Warsztatach Samochodowych jako portier. Po otrzymaniu orzeczenia stanu zdrowia z II grupy inwalidztwa, z zaleceniem całkowitego zakazu

pracy, w 1958 r. został z niej zwolniony. Założył rodzinę. Miał trzech synów: Zenona i Szczepana, którzy też byli jeńcami sowieckimi i w nim zginęli oraz imię trzeciego syna nieznane.

Zmarł 15 października 1963 r. w Janowcu Wielkopolskim. Spoczywa na cmentarzu w Janowcu Wielkopolskim.

Bibliografia

H.Kowalewska, Dolata Jan (1899-1963), (w:)
Powstańcy wielkopolscy. Biogramy uczestników
powstania wielkopolskiego 1918-1919, t. XIV, red.
B. Polak, Poznań 2017, s. 37-38.

Autor wpisu

Halina Kowalewska